

A nyelvelés nem beszéd

Az első SMS-nemzedék, amelynek tagjai ujjongva tértek át nemcsak az írott üzenetekben, de az élő beszédben is a legkülönfélébb rövidítgetésekre, immár szülői korba léptek, és ma holnap szembesülni fognak azzal a gigászi problémával, aminek felismerésével aktív tanárként igyekeztem őket érthető, tagolt beszédre idomítani. Elérkezett a próbatétel, saját gyermekeiket kell megtanítani beszélni. Amikor ezt a kérdést dobtam be: ha csak mik-makoltok, hogy fogjátok a gyerekeiteket beszédre tanítani? –, akkor mindig megszeppentek, mert beleképzeltem magukat a helyzetbe. Nagy gondot okozott nekik a teljes mondatokból alkotott szóbeli felelés is az úgynevezett vérfürdő alkalmával, amit senki sem úszhatott meg, viszont a végén, a négy középiskolás év alatt mindenki megtanulta a világos mondatformálást és a szabadon beszélést, s még manapság sem ritka, hogy találkozásunkkor megköszönik a beszéd-készségük kifejlesztését, aminek már az egyetemen nagyon nagy hasznát vették.

Az új kilencedik osztályokban évről évre szembesültem a nyelveléssel, ami csak hangkibocsátást jelentett, de értelme nem volt. Mindig megkérdeztem, az általános iskolai osztályokban hogyan adtak számat arról, amit tanultak vagy legalábbis tanulniuk kellett volna, és mindig azt a választ kaptam, hogy írásban. Azaz? – kérdeztem vissza. – Fogalmazásokat írtunk otthon különböző témákról, mint például látogatás a nagymamánál, közös szalonnasütés, kirándulás és hasonlók. Én aztán közöltem velük az azonnal támadt gyanúmat, miszerint egy-egy unatkozó nagymama megírta a fogalma-

zást, és itt-ott némi változtatással lemásolta az egész osztály. Éveken át egyetlen tiltakozás sem hangzott el emiatt, úgyhogy igazolódtott a feltevés, és világos volt, miért nem tudnak egész mondatokban beszélni.

A kollégák körében is többször felvettem a beszéd helyett elfogadott nyelvelés fölöttebb káros voltát, de sajnos nem tették eléggé a magukévá a problémát, azzal intézték el, hogy ezért „találták ki” a logopédusokat, ők majd megtanítták beszélni azokat, akik hozzájuk fordulnak. De hangos olvasásra buzdítani nem tudnánk mi is?! – kérdeztem mindannyiszor, ezt meg azzal háritották el maguktól, hogy mindnyájunknak van épp elég dolgunk, nem szükséges még túlterhelni magunkat olyasmivel, ami nem ránk tartozik.

Nem erősködtem, hisz láttam, nem akarják a kérdés fontosságát belátni, melleleg közülük sem volt mindenik a legkiválóbb szónok, sőt volt, aki még magyarul sem volt hajlandó mondván, a tankönyvben minden le van írva, ő is onnan olvasta fel, és a gyerekeknek is azt kellett betanulnia. Ez viszont engem nem érdekelt, és a hangos, tagolt olvasást akkor gyakoroltattam velük, amikor csak jutott rá időnk, osztályfőnökként pedig kértem a szülőket, ha tehetik, olvassák fennhangon a csemetéket, hogy fejlődjen a beszéd-készségük. Minden esetben pozitívak voltak a visszajelzések, ami természetes.

Most már csak arra lennék kíváncsi, hogyan is fogják megtanítani beszélni a gyerekeiket a rövidítések közt felnőtt, SMS-ező nemzedék tagjai. „Szerencsére” az én időmből erre már nem sok marad!

Molnár Judit

Portré

4. A színész önmagából építkezik – Pályakezdésének 40. évfordulóját ünnepli Fábián Enikő színművész

Kultúra

7. Bábos találkozó Váradon – Fux Feszt ötödszörré
9. Szakmai segítséget adnak a vidéki könyvtárosoknak – A Gheorghe Șincai Bihar Megyei Könyvtár módszertani szerepe és szakmai találkozó az új igazgatóval

12. Ingek és lábasok közt, kutyafuttában is lóvá tehető valaki – Ferdítésektől óv Molnár Judit

(Fény)képes krónika

13. Bandukolás tűzifával – Kerekes István fotója és története

Irodalom

14. Szentjánosbogarak – Dezső Ilona Anna novellája
16. Molnár Zsolt versei
18. Tóth Ágnes őszi versei
19. Közöny, avagy optimizmus mindenekfelett – Zoltay Lívia írása

Vélemény

20. Munkavállalók (19.) – D. Mészáros Elek szocioriportjának befejező része

Biharország – Szomszédoló

22. Nyugdíjazása után sem felejtette el őt Biharkeresztes – Interjú Lugosi István tanítóval, honismereti kutatóval

Zene

25. Saját szavakkal (1.) – Beszélgetés a 40 éves Cealalalte Cuvinte rockegyüttes frontemberével, Călin Poppal

In memoriam

28. Emlékezés Matza Gyulára

Biharország – História

30. Császári vizit Váradon (4.) – I. Ferenc József első látogatásáról a bihari megyeszékhelyen

Kultúra

33. Érmihályfalván szívesen látják az olvasókat – A Máté Imre Városi Könyvtárban jártunk

Biharország – Hitvilág

36. Építkező egyház a hegyközcsatári – Látogatóban Miklós Csaba református tiszteletesnél

Biharország – Üdítő

38. Bölcs gondolat – Keresztretjéveny nyereménnyel

Társadalom

39. Ne várják meg a végrehajtást! – A Pénzügyi Békéltető Testület tanácsai

Várad folyóirat – kulturális közéleti havilap. **Kiadja** a Gheorghe Șincai Bihar Megyei Könyvtár – Nagyvárad, Várad Kulturális Folyóirat Részleg. **Intézményfenntartó:** Bihar Megye Tanácsa. **Szerkesztőség és kiadó:** Nagyvárad, Armatei Române utca 1/A, C épület, II. em. 7. ajtó; telefon: 0259/431-257; 0771/269-647. **Postacím:** 410087 Oradea, str. Armatei Române nr. 1/A, corp C. **E-mail:** biharmegye@gmail.com; bibliobihar@yahoo.com; **internet:**

www.bibliobihar.ro; www.varad.ro; https://varadbiblioteca.blogspot.com. **Szerkesztőbizottság:** Fried Noémi Lujza, Máté Zsófia, Tóth Hajnal. **Munkatársak:** Darabont Éva tördelőszerkesztő, Megyesi Antónia olvasószervező-korrektor; Barabás Zsuzsa, D. Mészáros Elek, Dérer Ferenc, Kocsis Csaba, Molnár Judit, Tóth Ágnes. Készült a Litéra Print Kft. nagyváradai nyomdájában. ISSN 1583-0616